

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáca-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 3 » — »

Negyedévre . . . 1 » 50 »

Egy hónapra — » 60 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Félévre . . . 4 » — »

Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Egy hónapra — » 80 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 10 frt — kr.

Félévre . . . 5 » — »

Negyedévre . . . 2 » 50 »

Egy hónapra 1 » — »

Egyes szám ára 4 kr

A fenyegetés új neme.

A kormánypárt azzal fenyegetőzött nemrégiben, hogy ha Bánffy miniszterelnök teljes elégtételt nem kap Kálnokyval és Agliardi nuncziussal szemben, átmegegy a szélsőbaloldalra.

Tehát megtámadja azt az alapot, amelynek védelmére alakult.

Tudjuk mindannyian, hogy a szélsőbaloldal az 1867-iki közjogi kiegyezést akarja megdönteni s helyette a personalis uniót felállítani.

Eszmének szép és 40 millió magyarral keresztül is vihető, addig azonban várni kell, hogyha hazánkat veszélybe dönteni nem akarjuk.

Azonban hogyha ezt eszmének mint szépet is elfogadjuk is, nem fogadhatjuk el szépnak a szabadelvűpárt fenyegetőzését, melyben nem látunk egyebet, mint a régi, husos fazekak mellé vágyakozó ellenzéknek a bihari pontok felélesztésére vonatkozó kísérletét.

Annak a szabadelvű pártnak, melynek ilyen multja van, vigyázva kell bánnia a fenyegetőzésekkel, mert őszinteségében támaszt kételyt.

A szabadelvű párt tehát a kormányon nem őszinte, fenyegetőző és erőszakos; törekvéseihez nem más, mint a hatalomhoz való való ragaszkodás vezet.

Nem kell-e ilyen körülmények között rámutatnunk arra, hogy van egy program, mely az 1867-iki kiegyezés sértetlen fentartását tűzte ki célul s törekvéseiben azon eszme vezet, mely az ország jobbait vezette volt Deák Ferencz vezetése mellett.

Hanem elmondhatjuk azt is, hogy a szabadelvű párt ezen irányváltozását, ami a fenyegetőzésben rejlik, meg tudjuk magyarázni hogyha rámutatunk ama pénzügyi veszélyre, amit Wekerle Sándor hátrahagyott.

Wekerle Sándor nagy sikereit kezdi ellensúlyozni a pénztári készletből kiadott

115 millió forint, melyet kölcsönből kell fedezni.

Az állam tehát a valuta rendezése idejében oda jutott, hogy kölcsön nélkül nem boldogul, pedig ez ám zavarólag hat az állami költségvetés egyensúlyára.

Mintha csak átka volna a szabadelvű pártnak, hogy folytonos szemfényvesztésekkel törekednek vezérférfiai eltakarni a politikai és pénzügyi hibákat.

Wekerle Sándor tehát tudta, hogy mikor kell menekülnie, és a szabadelvű párt tudja, hogy mikor kell hirdetni az ellentáborba való áttérést.

Akkor, mikor már helyzete tarthatatlan.

Hát szörnyű helyzet ez a miénk!

Egyideig szép álmokat szövegettünk államháztartásunk rendezése fölött, nyugodtak voltunk mint akinek rendén a szénája, és nem tudtuk, hogy forrongó vulkán heverészünk, melynek kitörése újból nyomorba és inségbe vet, elpusztítván reményeink zöld vetéseit.

Wekerle ezen 115 millió forintot a parlament engedélye nélkül költötte el, mint egykor Szapáry Gyula gróf a hadmentességi adóból befolyt alapot, amit azután szintén kölcsönből kellett fedezni.

Kellett ugyan költeni mindkét miniszterelnöknek, hanem azok a rózsákkal töltött illatos párnák, melyek kéjes levegőt árasztottak körülöttünk, szűrös tövisekké váltak akkor, amikor látjuk, hogy nem állunk olyan biztosan, amint hittük és gondoltuk.

Hát épen jókor jön a szabadelvűpárt fenyegetőzése.

Azt kell hinnünk, hogy a kormány ama sikeres baklövését, melyet Bánffy jelenetezett, csakis ezen nagy veszély előfordése végett rendezték.

Agliardi nuncziusba kellett bele kapaszkodni, nehogy zaj ütessen az újabb kölcsön és a 115 millió forint elköltése miatt.

J—s.

Gazdakongresszus.

Budapesten folyó május hó 19-én megnyílik a III. országos gazdakongresszus Gróf Zichy Nándor erre vonatkozólag a »Fejérmegyei Napló« legutóbbi számának élén a következő cikket bocsátotta közre.

A május 19-én megnyitandó III. országos gazdakongresszus érdekel minket is. A mi programunk felkarolja mindazt is, a mi a gazdák és most a kongresszust is lelkesíti.

Eltekintve a néppárttól, mint politikai párttól, melynek gazdasági és szociális érdekek által kell sugalmaztatnia: a keresztény hitel és az ebből merített világnézet a nép minden rétegével szükségkép, természetesen, önkéntelenül azonosítja magát. Már csak azért is, mert ezen világnézet létezik, mert keresztény felfogás tanítás, igazság él bennünk: érdeklődünk mindezek iránt és határozott irányt követünk mind-ebben.

Ismételjük: nem hangoztathatjuk eléggé, hogy tiszta ráfogás, tiszta rágalom, melyet a hitet gyűlölő szenvedély tesz a hitetlenek ajkára, hogy t. i. mi a tőkének hadat üzenünk.

Hát nem mondotta-e ki a Szent Atya, hogy a gazdagság, a nagy vagyon szintén szükséges? Hogy valamint a különböző lelki és szellemi képességeknek, úgy a gazdagságnak a tőkének is szükségszerű, hivatásszerű szerep jut az életben az emberi társaságban?

Nem is fogjuk mi fel az életet az agrárpolitika vagy a merkantilizmus, és nem fogjuk fel sem a földbirtokos, sem az iparos, sem a börze szempontjából. Mi a keresztény igazság szempontjából fogjuk fel az életet, a kit pedig ez az igazság ki nem elégít, az nem találta el az igaz utat, az nem boldogulhat és nem is boldogíthat.

De mi igenis érezzük, elismerjük szükségét annak, hogy a gazda szempontjából is hozzászóljanak az eligazítandó kérdésekhez és pedig kíváltképpen nálunk nemcsak azért, mivel ez a szempont nálunk eddig (egy tapasztaljuk és azt panaszolják) eléggé nem érvényesült, hanem azért is, mert az nálunk oly sokakat érdekel és oly nagy és elhatározó fontossága, hogy kellő méltánylása nélkül nem is képzelhető maradandó és egészséges fejlődés. A gazda méltányos kivánságainak kielégítése nemcsak gazdasági, hanem politikai érdek is.

Mi tehát szint oly élénken óhajtjuk a gazdasági érdek felismerését a kongresszus útján, a minő élénken óhajtjuk a munkás, az iparos, a kereskedő, a tőke érdekeinek kellő felismerését és méltánylását és az emberi társaság különösen pedig hazánk érdekében szolgáló felismerését.

Nem is fogjuk elmulasztani a gazdakongresszust figyelemmel kíséreni és meg fogjuk tenni megjegyzéseinket mind arra, a mit a kongresszus nyújtani fog. Nem identifikáljuk magunkat vele, nem toljuk fel neki nézeteinket, de rokonszenves várakozással és bizalomteljes reménykedéssel viseltetünk egyelőre iránta.

Zichy Nándor gróf.

A politikai helyzet.

A kormány sajtói apparátusa teljes erővel azon fáradozik, hogy a méltón elcsüggedt pártba, ha lehet, legalább pillanatokra, új életet öntsen, s újabb reményeket költson.

Egyszer Agliárdi pápai nunczius visszahívását, másszor Kálnoky külügyminiszter lemondását találják ki és híresztelik.

Mindkét kacsát a legilletékesebb helyekről azonnal megcáfolni siettek, de azért ezek a hírek megint csak fölmerülnek, s a mint mondani szokás »erősen tartják magukat«, mert hát sokan vannak, a kik elhinni szeretik azt, a mit olyan nagyon kívánnak.

Tegnap mi is kaptunk egy tudósítást, mely szerint Kálnoky lemondott s lemondását a király már most el is fogadta volna.

De hát bocsánatot, s illetőleg engedelmet kérünk minden liberális embertől, hogy majd csak akkor higgyük el ezt, a mikor csakugyan egészen bizonyos lesz?

Különbén a helyzet mai leghelyesebb szignaturája az, hogy megvan a legsötétebb chaosz, melyből legkevésbé sem a fenebbiekhez hasonló tendenciózus kacsák fognak kivezetni.

Teljesen bizunk a gondviselésben, mely kellően fel fogja világosítani a koronát, hogy a jelen áldatlan rendszerből és az ez által az ország nyakába zudított izgalmból, előbb-utóbb, kivergődhessünk, s egy biztosabb rúpárt felé törekedhessünk.

Lapszemle.

Budapest. 1895. május 16.

A **Magyar Állam** az elért sikerért örömmel üdvözlö a keresztény főrendeket.

A **Hazánk** azt mondja, hogy az igazi válságot a magyar földbirtoknak rendkívüli mérvben adóságokkal megterheltsége képezi. A magyar földbirtokokra már mintegy milliárd forint van betáblázva, minek csak a kamatja 50 milliót tesz ki, pedig a földek évi tiszta jövedelme nem rug többre, mint 140 millióra. Ilyen álla-

pot mellett azután nem esoda, ha a földbirtokok panaszkodnak, hogy a megélhetés napról-napra nehezebbé válik.

A **Magyarország** A zsidó recepczió czim alatt azt írja, hogy a zsidó vallás recepcziójáról szóló törvényjavaslatot a főrendek általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadták, míg a részletes tárgyalásnál az általánosságban elfogadott javaslatot a részletekben elbuktatták. Azt kérde, minek volt kiteni ennek az újabb sőtisénak a zsidókat, kik az ilyen ki-méletlenséget a főrendektől, de a kormánytól legkevésbé sem érdemlik meg.

A **Budapesti Hirlap** elitelőleg nyilatkozik a főrendekről a miért ellenállásukkal nem engedik végét vetni a harcznak, mely már annyi bajt okozott az országnak s egyébként is ezek a törvényjavaslatok rég érzett hiányt akarnak pótolni, tehát nem kell opponálni ellenök.

Az **Egyetértés** mi lesz az elégtétel? czim alatt erélyes hangon sürgeti a Kálnoky eljárásért az elégtétel megadását, nem ugyan Bánffy, hanem az ország becsülete érdekében.

A **Nemzet** történelmi fejtegetésekkel igyekszik bebizonyítani, hogy a kath. vallás egyetemes jellegénél fogva nem alkalmas nemzeti egyházak alakítására s ennek következtében nagyon is szükség van az egyházpolitikai törvényekre, melyek a vallások közt nálunk évszázadok óta dúló viszályokat meg fogják szüntetni s az államban egy vallásnak sem nyujtanak előnyt.

A **Magyar Hirlap** azt írja, hogy az az elégtétel, a mit Bánffy fog kapni valami szomorú közép faj lesz a lefőzés és a megvigasztalás között, mert az ily hosszú ideig való várás, minden értékét és erejét elveszi egy teljes elégtételnek. — Ideje tehát, hogy továbbra egy perczig se késsék már.

A **Pesti Napló** a liberalizmus tegnapi kudarcza feletti dühében hiszterikusoknak nevezi a főrendeket s azt mondja, hogy kezd kételkedni, hogy vajjon mi nagyobb szerencsétlenség: ha a dühöngő örültek kezébe kerül a vögrehajtó hatalom, vagy ha olyan hiszterikusok vesznek részt a törvényhozó hatalom kezelésében mint a mai főrendek?

A **Pesti Hirlap** gunyos hangon »labda játéknak nevezi a főrendház erős és jogos conservatismusát az egyházpolitikai törvényekkel szemben s miután erősen megleckézteti

őket, végül azt mondja, hogy vigyázzanak a főrendek, ne hogy a nemzet bele unjon a labdázásba s utoljára labda helyett olyasmit találjon visszadobni, mit nem képesek a labdaverők visszaverni.

A **Nemzeti Ujság** a tegnapi főrendiházi üléssel foglalkozik s ennek kapcsán rátér a Bánffy-kormány helyzetére is s azt mondja, hogy a Kálnoky grófnak lemondása nem lesz elégtétel Bánffyra, ellenkezőleg tarthatatlanná fogja tenni állását, mert bárki jusson a külügyek élére, az a nyilatkozat, hogy báró Bánffyval külpolitikát csinálni nem lehet, merő lehetlenséggé teszi báró Bánffy megmaradását.

ORSZÁGGYÜLES.

Főrendiház ülése.

— Május 16. —

Ülés kezdete 11 órakor.

Elnök: Vay Béla báró.

Jegyzők: Gál József, Bánffy György, Gyulay Pál, Cziráky Antal gróf.

A főpapi karból jelen vannak: Vaszary Kólos biboros hercegprimás, Schlauch Lőrincz biboros, nagyváradai püspök, Samassa József egri érsek, Császka György kalocsai érsek, Posilovics György zágrábi érsek, Mihályi Viktor gy.-fehérvári gör. kath. érsek, Zalka János győri püspök, Pável Mihály, nagyváradai gör. kath. püspök, Schuster Konstantin váci püspök, Szabó János szamosújvári püspök, Lönhart Ferencz erdélyi püspök, Hidassy Kornél szombathelyi püspök, Vally János eperjesi püspök, Bende nyitrai püspök, Meszlényi szatmári püspök, Hornig Károly veszprémi püspök, Desseffy Sándor esanádi püspök, Steiner Fülöp székesfejérvári püspök, Firczak Gyula munkácsi gör. kath. püspök, Drahobeczky Gyula körösi gör. kath. püspök, Szmrecsányi Pál szepesi püspök, Rimély Károly besztercebányai püspök, Majorosi János tinnini felsz. püspök, Fehér Ipoly pannonhalmi főpát, Eenedek Ferencz jászói prépost; a gör. keleti egyháznagyok közül: Brankovics György szerb patriárka, Román Miron metropolita, Grujic Mihály károlyvárosi püspök, Metiánu János aradi püspök, Dimitrievics Nektarius verseczi püspök, Popea Miklós karánsebesi püspök, Nikolics Miron pakrácsi püspök, Opaesics German gör. kel. szerb püspök.

A kormány részéről jelen vannak: Wlassics Gyula, Fejérváry Géza báró, Perczel Dezső.

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Az első látogatás.*

— A »Tiszántul« eredeti tárczája. —

Írta: Kines István.

Ha Goethe a legyekben fogott Muzsát, akkor az én Szárnyasi Aladár barátom még inkább foghatott a feleségében. Az asszony eleven rebusz s így örökké érdekes tanulmánya marad egy regényirónak.

Miután a házasságot egy ártatlan tanács képében jómagam létesítettem, azért a szerelmes pár első sorban is nálam rőtta le háláját köteles tartozásáért, egy látogatással.

— Valóságos eleven ördög — mutatta be a karesu feketeszemű asszonyt Aladár barátom — hanem azért angyal, mégis valóságos angyal. Meghajtottam magamat — s kötekedve mondtam:

— Én a magam részéről mindig félek az olyan ördögöktől, kik az ilyen angyali külsőben jelennek meg.

A fiatal asszony megfenyített, s mi más tárgyra tértünk át.

Miután már a földön, égen minden thémát összevadasztunk, áttértünk a családi élet boldogságára. Nekem se kellett több, ugy belemegledtem nyomban a dolog taglalásába, akár csak harmincz éves házasság volt; pedig hát őszintén megvallom, eddigelé még harminczévet ki se vallottam még az életemből.

Hanem azért magyaráztam nekik a dolgot. Megmondtam, az oltárnál bizonyosan azt hal-

lották, hogy szeressék egymást s szeretve békés egyetértésben éljenek — én pedig a magam részéről azt tanácsolnám, közbe közbe éppenséggel nem ártana kicsit hajbakapniok. A családi boldogságnak a kibékülés a zománca, hogy pediglen kibékülhessenek, annak okáért természetesen ép annyiszor össze is kell veszniök. A tavasznak sem örülnék annyira, ha tél nem volna; az ég azurja se ragadna ugy meg, ha sokszor felhő nem borítaná.

Száz hasonlatot kerestem, hogy állításomat beigazoljam. S mikor végre okoskodásomat a napnál is fényesebben beigazoltam, akkor az a szerencsétlen asszony még azt merte mondani:

— Pedig hát bármit beszél uram, mi azért mégse veszünk össze.

Kövér meredtem iziben. Hát én falra hánytam volna csak annyi borsót? A következő pillanatban előntött a méreg s ezínikusan vágta oda:

— És most már csak azért is összevesznek.

Az eleven ördög kacagni kezdett a jövendölésben. Szívükből jött a nevetése. Olyan kedvesen, olyan jóízűt kacagott, hogy végre ránk is átragadt s a következő pillanatban már hárman nevtünk. Az az hogy én a barátommal együtt hahotáztam.

Mielőtt elváltunk a csinos asszony megint belém kötött.

— Nos hát még most is megmarad a jövendölése mellett?

Bántott kicsit a dolog. S a nélkül, hogy gondolkodtam volna rámondtam:

— Nemcsak hogy megmaradok mellette, de első tiszteletemet is arra tartom fönn, mi-

kor majd én vezethetem közöttük a békétárgyalásokat.

— Ez annyit jelent ugyebár hogy sohase jössz, barátom? — kérde Aladár mosolyogva.

— Majd elvállik — vágta ketté a kölcsönös kötekedés fonatát s kikísértem őket.

Eltávoztak s én újból egyedül voltam.

Csak most vettem jobban fontolóra, volta-képpen, mit is ígertem. Kicsit elhamarkodtam a dolgot, annyi bizonyos. Mert hát barátom Budapestre költözködik a feleségével s én vidékről csak nem kísérhetem figyelemmel az ő családi életét! Az ujságok csak a gyilkosságokat hozzák s titkos rendőröket tartani nem telik a jövendelmemből.

Hanem azért el nem busultam magamat. Kétségbeesni meg épen nem szoktam minden szíre szóra.

S a mellett még különös mentőgondolatom is támadt.

Az író lelkiállapotának van egy barometere. Olyan pontosan mér, mint a higany mutatja a levegő súlyát, a mily pontosan következtethetni a hónap eleje és végéről a tisztviselők pénzügyi konstellációira. S ez a barometer — tulajdon műveik.

Én is e barometer nyomán indultam el.

Majd minden lap és folyóirat járt nekem, hová Aladár dolgozott; s én szorgalmasan olvastam végig minden sorát, szorgalmasabban mint valaha. Még a sorok közt is olvastam.

Hanem hát hiába kerestem, hiába kutattam. Minden sora arról beszélt, beh boldog ember lehet, ki ezeket a beszélyeket írja.

Minden szerelmes virágos kertben rózsaszirmokon jár... a nap mindig mosolyog az égen, akáresak sohase borongna rajta felhő esz-

* »Az eleven ördög« pendantja.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után.

Következik a napirend:

A zsidó vallás recepcziójáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása.

A 3-ik szakasznál felszólal

Zichy Nándor gróf. E szakasz, mely az 1868: LIII. tcz. 18—23. szakaszainak rendelkezéseit az izraelita vallásukra is kiakarja terjeszteni sokszorosan sérti a kath. egyház hitelveit, épen azért a szakasz törlését indítványozza.

Wlassics Gyula: A mennyiben e szakasz a 2-ik szakaszzsal, mely elvetetett, szoros összefüggésben van, stiláris modositást ajánl, »Hasonlóképp kiterjesztetnek« helyett a szakasz úgy volna módosítandó »az 1868: LIII. t. cz. 18—13 szakaszai az izraelitákra kiterjesztetnek. Kéri e módosítással a szakasz elfogadását.

Elnök felteszi a kérdést: Elfogadja-e a főrendiház a kultuszminiszter által benyújtott módosítással a szakaszt, igen vagy nem? A szakasz elfogadása esetén Zichy Nándor gróf indítványa elesik.

A főrendek felállással szavaznak, elnök azonban a többséget nem bírja megállapítani s elrendeli a szavazatok összeszámlálását.

A jegyzők összeszámlálása szerint a szavazatok egyenlők, lévén, amennyiben úgy a szakaszra, mint a szakasz ellen 92 főrend szavazott, elnök dönt s a szakaszt elfogadottnak jelenti ki.

A 4-ik szakasznál, mely így szól: Lelkés és egyházi elöljáró az izraelita felekezetnek csak oly tagja lehet, aki magyar állampolgár és aki képesítését Magyarországon nyerte.

Zichy Nándor szólal föl. A szakasz törlését indítványozza, mert hogy a felekezet kit válasszon lelkészének, az a felekezet autonómikus jogköréhez tartozik.

Wlassics Gyula kultuszminiszter ajánlja a szakasz elfogadását.

A főrendek többsége a szakaszt felállás utján való szavazással a szakaszt elfogadta.

Az 5-ik szakasznál, mely a végrehajtásra nézve intézkedik, felszólal

Szapáry István gróf. Kifejti aggályait, melyet a szőnyegen forgó törvényjavaslat kelt fel benne, kijelenti, hogy ő a harmadik olvasásban a törvényjavaslat ellen fog szavazni. (Éljenzés a baloldalon.)

Következik a törvényjavaslat harmadik olvasása.

Elnök a kérdést következőleg teszi fel: Elfogadják-e a főrendek a már letárgyalt törvényjavaslatot harmadszori olvasásban. Akik elfogadják igennel szavaznak, akik nem fogadják el nemmel.

Zichy Nándor gróf: (Nagy zaj. Eláll! Nem lehet már szólan!) A kérdés feltevéséhez kíván szólan. Kívánja, hogy a kérdés nem homályosan, hanem minden kétértelműséget kizárólag precíz tétessék föl. (Nagy zaj.)

Wlassics Gyula kultuszminiszter: Nehogy valaki azt higgye, hogyha a javaslatot harmadik olvasásban elfogadják, akkor el lesz fogadva az elvetett 2-ik szakasz is, kijelenti, hogy a harmadik szavazás a csak eddig elfogadott szakaszokra történik.

Zichy Nándor szólásra áll föl.

Elnök figyelmezteti szónokot, hogy a szavazást elrendelte, tehát már nem szólhat.

Zichy Nándor szólani kezd, de szavai a nagy zajban elvesznek. A míg beszélt, a jobb oldal óriási zajba tört ki.

Elnök: Zichy Nándor gróf ő exellenciáját amiért figyelmeztetésemre nem hallgatott, rendre utasítom.

Megjéjtve a szavazás, az eredmény a következő:

Beadatott összesen 192 szavazat.

Nemmel szavazott, vagyis a zsidó vallás recepcziójáról szóló törvényjavaslatot harmadszori olvasásban nem fogadta el 96 főrend.

Igennel szavazott 96 főrend.

Elnök: E szerint a szavazatok egyenlők lévén, törvényadta jogommal élek és igennel szavazok. E szerint a zsidó vallás recepcziójáról szóló törvényjavaslatot az elvetett 2-ik szakasz kivételével elfogadottnak jelentem ki.

Az elvetett 2-ik szakasz helyébe jó a 3-ik szakasz, ennek helyébe a 4-ik, ennek helyébe pedig az 5-ik.

A jegyzőkönyv hitelesítése után, ülés vége 12 és fél órakor.

A képviselőház ülése.

— Május 16. —

Ülés kezdete 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Schober Ernő, Hévízy János.

A kormány részéről jelen vannak: Perczel Dezső, Lukács László, Fejérváry Géza.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Nekem csak ez kellett.

Ha ezek össze nem veszték, akkor Róma sincsen Olaszországban.

Csomagoltam és rohantam a vasutra. Meg akartam lepni a turbékoló párt.

Az ajtajuk előtt állottam már. Szivem dobogott. Tudtam, hogy hajszálon függ csak, ha vagy mint rettegett tekintély állok ott szemtől szemben velök, vagy pedig esetleg irtózatosan neveltségessé teszem magamat.

Benyitottam.

Valaki hangos sikoltással fogadott.

Az az angyal volt, Aladár felesége. Se fogadott, se köszöntött, csak két kezébe temette arcát s a szomszéd szobába futott.

Magam is arra tartottam.

Az eleven ördög már férje keblén pihent. Lábam meggyökeresedtek az ajtóban: nem ilyenre voltam én elkészülve. Azt hittem, homlokukon terhes felhők táboroznak, melyen csak a harag istennyila cikázik közbe keresztül. — Pedig hát a boldogság, kimondhatlan boldogság derüje sugárzott arcukról. Akárcsak most váltották volna még az első csókot.

Hm.

Azaz de... hátha ez volt az első kibékülés?... —

Mint látom, — kezdtem mosolyogva, — mégis roszkor jöttem.

— Menjen — szól a szép asszony kezét felém tartva — én, én félek magától.

Elkezdtem kacagni. Most meg az én nevetésem ragadt át a másik kettőre. Kaczagtunk mindhárman szívből, jóízűt — a könynyezésig.

Elnök bemutatja a főrendiház elnökének átiratát, mely szerint a főrendiház utóbbi ülésében hozzájárult több törvényjavaslathoz. E törvényjavaslatok legfelsőbb szentesítés alá fognak terjesztetni.

Lukács László pénzügyminiszter betérjeszti az országos nemzeti kiállítás költségeinek részbeni fedezésére rendezendő osztálysorsjátékról szóló törvényjavaslatot.

Neményi Ambrus bizottsági előadó bemutatja a pénzügyi bizottság jelentését a Vaskapu szabályozására költség és kölcsön felvételéről szóló törvényjavaslatra vonatkozólag.

Neumann Armin bemutatja az igazságügyi bizottságnak a találmányi szabadalmakról szóló törvényjavaslatra vonatkozó jelentését.

Következik a napirend:

a mentelmi ügyek tárgyalása.

Krajtsik Ferencz előadó ajánlja, hogy becsületsértés vétsége miatt bepanaszolt Kabós Ferencz mentelmi jogát a ház ne függesse fel.

Remete Géza rövid felszólalása után

A ház hozzájárul az előadó előterjesztéséhez s Kabós Ferencz mentelmi jogát nem függeszti fel.

Ugyancsak Krajtsik Ferencz előadása alapján párviadal vétségeért elítélt Luby Géza mentelmi ügyét a ház felfüggesztette, míg ellenben becsületsértés miatt bepanaszolt Kende Mihály képviselőt a ház nem adta ki.

Végül a VI. bíráló bizottságban hiányzó egy tagot választották meg. Megválasztott: Mohay Sándor.

Szünet után

Pulszhy Agost, mint a 3-ik bíráló bizottság új tagja és a mai ülésen a VI. bíráló bizottságba beválasztott Mohay Sándor az esküt letették.

Elnök megállapítja a holnapi ülés napirendjét s indítványozza, hogy a ház szombaton ülést ne tartson. Hétfőn a ház a találmányi szabadalmakról és a Vaskapu szabályozására szükséges új kölcsönről szóló törvényjavaslatokat fogja tárgyalni.

Bethlen Balázs gróf a közlekedésügyi bizottság előadója több vicinális vasutra vonatkozó törvényjavaslatot terjeszt be.

Ülés vége 11 órakor.

NAPTÁR.

— Május 17. —

Péntek. Róm. kath. Paskal hv. Prot. Paskal. Vencz. Görög kel. május 5. Iréne vt. Izr. Ijar 23.

Nap két 4 óra 9 p., nyug. 7 óra 11 perc. Hold kelete 1 óra 15 p., nyug. 11 óra 36 p.

Május 20. A számonkérő szék ülése a városnál.

" 24. Az iparos tanoncz iskolai bizottság ülése.

" 25. Bihar megye rendkívüli közgyűlése.

" 26. Bihar megyei és nagyváradi régészeti és történelmi egyesület közgyűlése d. e. 11 órakor a megyeház kistermében.

" 26. Bihar megyei és nagyváradi nőegylet évi rendes közgyűlése.

" 27. Az orvos és gyógyszerész egyesület rendkívüli ülése.

" 28. A Szent László-nyomda részvt. közgyűlése.

Jun. 4. Középiskolai tanulók kerületi tornaversenye Nagyváradon.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss czégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadottnak.

A király elismerése a haditengerészetnek.

A Budapesti Közlöny közli a király kéziratát, melyben a pólai ünnepek alkalmából legmagasabb elismerését fejezi ki a haditengerészetnek. A legfelsőbb kézirat szövege a következő:

Kedves báró Sterneck tengernagy!

Kevés számú, de tartalomban gazdag napokat töltöttem most az Ön parancsnoksági körében.

Midőn tanuja voltam »Monarch« partvédő hajóm szerencsés vízrebocsátásának, újabb bepillantás

tendőn át... minden más író csak az oltárig szokta követni hőseit, s ott a maguk sorsára bizza őket, csinálják a családi életet, a hogy ők tudják, s lám Aladár épen fordítva cselekszi meg a dolgot: nála az oltárnál kezdődik a mese... s azután csak egyetlen egy sem átkozza meg a feleségét, egy se kel ki sorsa ellen... boldog valamennyi... ennyit hát író még nem hazudott a tizenkilencedik században, mint ez a Szárnyasi Aladár hazudik. Csupa őszhang, csupa turbékolás ábrándozás...

Szinte boszus lettem reá.

Hlszen jól van, akarom is a boldogságát, de csak a rendes kerékvágásban hajtson, merre milliók és milliók döcögnek. Mert hát az olyan élet, a milyen az Aladáré, az tisztára fából vas karika.

Már föl akartam hagyni a folytonos kutatással, mikor végre szemembe ötlük valami. Egy tárcza volt.

Ugy kezdődött:

»Hazudott, újra mondom hazudott, ki az asszonyt elsőben a teremtés költészetének nevezte. Magam is már hinni kezdtem benne. Oh! keserű kiábrándulás te! te vörös betűkkel irtad a történelem lapjaira: »az asszonyt Isten csak bujában teremtette« s ebből a mondatból egy bötüt az én szivembe is belevéstél

Mi a manót? Ekeze hát ni!

Tovább olvastam. Hat férfi házasedik benne s mind a hat kivégzi magát — ki revolverrel, ki meg másnemű öldöklő szerszámokkal ront önmaga ellen.

S valamennyit a felesége hajtja a halálba.

nyertem a tengerészeti hadsergelyár igen sikeres vezetésére és alapos munkásságának eredményeibe.

Szárason és vizen nagy meglepéssel szemlélhettem hadi tengerészetem törzseinek és legénységének katonás magatartását, azoknak czélszerű és alapos kiképzését a legkülönbözőbb szolgálati ágazatok számára.

A tanulságos gyakorlatok, melyeket a nyári gyakorló-hajóraj végzett, újra föltűntették előttem, hogy haditengerészetem — immár a jelenkor kívánalmainak megfelelő harczi és védelmi eszközök birtokában — önnek hosszú időn át kipróbált parancsnoksága alatt mily teljes értelemmel, alapos-sággal és egységesen igyekszik megfelelni a fontos feladatoknak, melyek eléje vannak tűzve.

Minél szűkebbre vannak tengeri haderőnk fejlesztésének határai szabva, annál buzgóbban törekszik hadi tengerészetem arra, hogy minden iránybeli működésének fokozásában találja meg azt az erőpótlékot, melyre szüksége van, hogy a legnehezebb körülmények közt is fentartsa lobogója dicsőségét.

Tudván, hogy hadi tengerészetemet ilyen kitünő szellem lelkesíti, hálás elismerésemet fejezem ki önnek és egész hadi tengerészetemnek s megbízom önt, hogy ezt nyilvánosságra juttassa.

Fasana, 1895. évi május hó 11-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

*** Határozatok tisztviselők fegyelmi ügyeiben.** A belügyminiszter fölmerült kérdések alkalmával kijelentette, hogy a közigazgatási tisztviselők fegyelmi ügyeiben eljáró hatóságnak a *hivatali állástól való felfüggesztést kimondó határozatokban mindig ki kell tenniük azt is, vajjon a felfüggesztés felelőtlenség esetében is végrehajtható-e, vagy nem*, mert tekintve attól, hogy az illetők felelőtlenségi joguknaa mily arányban leendő érvényesülésre nézve e nélkül nem lehetnek tájékozva, a szóban forgó intézkedésnek nagy fontossága van az érdekeltekre nézve, tehát már ez a szempont is különösen szükségessé teszi, hogy az eljáró hatóság ide vonatkozó határozatát is közölje.

*** Humánus püspök.** Dr. Vályi János eperjesi püspök, saját költségén tanítói preparandiat épített székvárosában. Az épület maga 25 ezer forintba fog kerülni s őszre már készen fog állani. E célra más oldalról is mintegy 20 ezer frt gyűlt már össze, de a bőkezű püspök nem akar ehhez a pénzhez nyulni, hanem azt a preparandiával kapcsolatban szegény növendékek számára felállítandó alumnium alapjául fogja felhasználni. A jótékony főpásztor ezenkívül még egy leányárvaházat is szándékozik felállítani.

*** A halál torkában.** Nagy izgatottságot okozott tegnap délután a nagyhidon felül, a katonai fürdő közelében egy vidéki ember balesete. Schmidt József peczeszöllősi iparos feleségével szekeren jött a Körös felé és hogy ne kelljen vámot fizetni, a csekély vizállásban bizakodva, keresztút ahart hajtani a medren. Alig értek a lovak a folyó közepére, az ár elragadta azokat és Schmiedt is, meg a felesége is a közelben lévőeknek köszönhetik, hogy a »tarkarékoskodásért« cserébe nem adták az életüket. A lovakat nem lehetett kimenteni azok oda fuladtak. Hányszor történt már Nagyváradon hasonló szomorú eset, de azért nem akarnak az emberek tanulni a mások kárán, a mások baján. Megérdemelné Schmiedt, hogy szigorúan megbüntessék.

*** Pénzügyigazgatóság Makón.** Említettük már, hogy a makói pénzügyigazgatóság augusztus 1-én kezdi meg működését. Lukács László pénzügyminiszter, rendeletet intézett a szegedi kir. pénzügyigazgatósághoz, melyben Szegedről Makóra a következő tisztviselőket helyezte át: Sebestyén Ernő pénzügyi titkárt, pénzügyigazgató helyettesi minőségben; Tatay Imre és Körösy Lajos pénzügyigazgatósági s. titkárokat ugyanily minőségben; nemkülönben Gyarmati Antal állami végrehajtót és Horváth Lajos hivatalszolgát hasonló minőségben. Az áthelyezett tisztviselők kinevezése azért volt

sürgős, hogy lakásukat augusztus 1-re felmondhassák. Állásukat június 30-án tartoznak Makón elfoglalni. A többi tisztviselő kinevezése, illetve áthelyezése legközelebb várható.

*** Düledező ház a Bémer-téren.** A Sáfrád-féle ház, mely annyiszor foglalkoztatta utóbbi időben a nagyváradai városatyákat, tegnap este megint beszélgetett magáról. A cukrázda udvari kijáratának plafonja tegnap este 8 óra tájban nagy dübörgéssel a gerendázattal együtt leszakadt. Szerencsére nem történt komolyabb baj. Minden esetre okosan viselkedett ez a rozoga épület, mert a hatóság még tovább is megtúrta volna, hogy abban cukrászda-üzletet gyakoroljanak. A helyszínén ifj. Rimler Károly főkapitány és Busch Dávid főmérnök is megjelent és valószínű, hogy elrendelik a kiköltöztetést és akkor mindjárt hozzá foghatnának a lebontásához is, hogy a Gireth-ház után ez a monstrum is tűnjék el valahára a város egyik legelőkelőbb utcájáról.

*** A debreczeni diákkongresszus.** A debreczeni diákkongresszus folytatta tárgyalásait. Első sorban a sajtóbizottság tervével foglalkoztak. E bizottság feladata lesz a külföldi diáklapokban megjelenő s a magyar viszonyokra vonatkozó hamis hírek megczáfolása, s különösen a jövő évi nemzetközi diákkongresszus előkészítése. Hüvös Kornél bemutatta a nemzetközi diákkongresszus programját is, amelynek két fő pontja: az egyetemi tudományos kutatások eredményeinek bemutatása és az ugynevezett University Extension szervezése. Ennek az intézménynek az a czélja, hogy a szünetek alatt az egyetemi hallgatók általános érdeklődésű felolvasásokkal a társadalmi bajok, főleg a szociális igaztók ellen küzdjenek. A kongresszusi tárgyalások befejezése után az Arany Bika dísztermében banket volt, amelyen résztvettek: Kiss Áron püspök, Kiss Albert országgyűlési képviselő, dr. Öreg rektor, dr. Puky királyi táblai elnök, a városi tanács és a református kollégium tanári kara és a kongresszus tagjai. Az első felköszöntőt Simonffy polgármester mondta a királynak. Este nyolc órakor a városi nagy erdő pavillonjában majális volt, amelyen igen nagy közönség jelent meg.

*** Házak telkek árverése.** A város árverelő küldöttsége Papp János gazd. tanácsnok elnöklelte alatt tegnap tartotta meg az árvaház alaphoz tartozó kőfaragó-utcai Végh János-féle 839 és 840 s a kolozsvári-utcai Stern József-féle házakra az árverést a városház tanácstermében.

A Kőfaragó-utcai 839. számú házra, melynek kikiáltási ára 5561 frt volt árverelték Szeghalmy Bálint, Munk Jakab és Mittheiler Ede, kik közül a legmagasabb árt utóbbi ígérte 6755 frtban, s így reá leütetett.

A 880. számú házra Szeghalmy Bálint és Munk Jakab árverelték s utóbbira lett leütve 5445 frtban. A Stern-féle házra Ullman Izidor Feldman Izidor, Szeghalmy Bálint és Hegedüs Géza; a legmagasabb ígéretet Feldman Izidor tette 1806 forinttal s így reá ütöttetett le.

A Pecze folyó rendezése folytán háztelkekül kiosztott 8., 9., 10. és 11. számú felső pecze-utcai telkekre, szintén tegnap délután 3 órakor tartották meg a város helyszínén az árverést. Az árverelő küldöttség tagjai mint az előző árverésnél Papp János árv. küldöts. elnök Ragány János főszámvevő, Hegedüs Géza főpénztárnok és Kelepecz Dezső jegyző voltak.

Először árverésre került a 8-ik számú telek Kilencz árverelő közül Weisz Izidornéra mint legtöbb ígéretet tevőre 1610 frtért leütetett.

A 9-ik számú telekre árverelték 5-en leütött Szeghalmy Bálintra 1305 frtért.

A 10-ik számú telek 6 árverelő közül leütött 1300 frtért Szeghalmy Bálintra és végül

a 11-ik számú telek öt árverelő közül leütött 1366 frtért Szeghalmy Bálintra.

*** Egy prépost rapszódiaja.** A Népszínházban szombaton, május 18-án, a Józsefvárosi Jótékony Nőegyesület javára Rákosi Jenő Magdolnáját adták elő. Ennek az előadásnak a szereposztáson kívül az is egyik érdekessége lesz, hogy a felvonások közt a zenekar Bogisich Mihály budavári prépost-plébános magyar rapszódiaját fogja bemutatni.

*** Orth János Bulgáriában.** Szófiából a következő érdekes hírt írják a Kölnische Zeitungnak: Minthogy nincs már kétség abban, hogy János főherceg, illetőleg Orth János meghalt, el lehet mondani, hogy mielőtt Orth János a tengerre szállt volna, Bulgáriában is járt a fejedelemmel. A szerencsétlen sorsu főherceg arra kérte Ferdinánd bolgár fejedelmet, hogy adjon neki állást a bolgár hadseregben. A fejedelem tanácskozott Sztambulovval, az akkori bolgár miniszterelnökkel, aki lebeszélte arról, hogy a kegyvesztett osztrák főherceget bevegye a hadseregbe. Az elutasító válasznak tág oka volt. Az első az, hogy Sztambulov békében akart maradni az osztrák uralkodóházzal, a második pedig az, hogy mielőtt a bolgárok Ferdinándot megválasztották volna fejedelemmel, János főhercegnek is felajánlották a bolgár trónt. És ez a körülmény feszélyezte Ferdinánd fejedelmet. A tagadó választ rögtön tudatták János főherceggel s egyúttal fel is szólították, hogy azonnal hagyja el Bulgáriát. Erre János főherceg rögtön elutazott.

*** Szóbeliség a városi adóhivatalnál.** Az első szóbeli adótárgyalást a pénzügyigazgatóság kiküldöttje Somosy Zsigmond p. ü. titkár tegnap tartotta meg a városnál. Mindössze két panaszos jelentkezett, kiknek ügye nyomban megvizsgálva s a városi adóhivatal közbejöttével elintézve lett.

*** Fogadó-est Munkácsyknál.** A Párisban tanuló magyar művészgárda tiszteletére Munkácsy fényes estét rendezett palotájában. Az estére kizárólag magyarok voltak hivatalosak és magyar ételeket szolgáltak fel. Az asztalon pompás virágbokréta állott nemzeti színű szalaggal. A meghívottak között voltak: Szikszay Ferencz, Horthy, Márk és több egészen fiatal festőnövendék. A lakomán először Borostyáni Nándor mondott felköszöntőt a mesterre. A lakoma előtt a társaság a mester most készülő új festményében (Ecce homo) gyönyörködött. Bár Munkácsy e képének festésébe csak husvétkor fogott, a kép már annyira előre haladt, hogy annak hatalmas koncepciója a nézőt teljesen lebilensseli. A képen hatalmas boltívek alatt Jézus áll, a körülötte dühöngő farizeusokat szelid tekintettel nézve. A terrazon fönn Pilátus áll, hanyagul a kökör-látra támaszkodva, mögötte a két római légióbeli katona. Jézus vörös köntösben van. Érdekes és jellemző a farizeusok nagy csoportja, kiknek arcán az engesztelhetetlen gyűlölet, vagy itt-ott a kétségeskedés mesteri módon megnyilatkozik.

*** A Szent Ferencz rendiek temploma.** Hónapok teltek el azóta, hogy a Szent Ferencz-rendiek belvárosi templomát restaurálni kezdték. A munkálatok már annyira előrehaladtak, hogy megkezdték az állványok lehordását. A barok-stílusban szépen átalakított és újra festett templomot a következő vasárnapok egyikén konszekrálják, hogy a belvárosi katolikus híveknek ezt a kedvelt templomát pünkösdre át lehessen adni rendeltetésének.

*** Megkerült a 370 forint.** Említettük tegnap, hogy Fischer Vilmos nagyváradai lakos bezárt szobájából a párna alól eltűnt egy tárcza, melyben 370 frt volt. Szabó Gábor rendőrbiztos vette kezébe a nyomozást és rövid idő alatt megkerült a tettes is, a pénz is, Fischer megbocsátott a tolvajnak s így az egész dologból csak Szabó Gábornak volt annyi haszna, hogy újabb jelét adhatta rendőri ügyességének.

*** A meráni madárkák.** A Meránban időző betegek az idei télen kedves sportot honosítottak meg. Mint írják, a sétatereken, meghatározott helyeken állandóan etették a madárkákat, amelyek most egészen belepik a pálmákat és thujabokrokat. Legnagyobb részük már az első hetekben annyira megszeliült, hogy az etető vidám csipegéssel körülrepdeste, majd kezére szállott, hogy onnan elkapja

a magot. Vannak olyan fürdővendégek, akiket a madarak különösen ismernek. Ha meglátják jötevéjüket, melléje szegődnek és sokszor órákig tartó ki-rándulásokon is elkísírik. Leghamarabb megszelídülnek a pintyek és czinegék, legnehezebben a rigók, a him egyáltalán tartózkodóbb, mint a nőtény. A szelid énekesek most olyan specialitásai Meránnak, mint a Márk-téri galambok Velenczének.

*** Izgalmas jelenet egy állatseregletben.** Könnyen veszélyessé válható esemény ejtette izgalomban egy Csabán időző állatsereglet látogatóit. Az orosz-lán-ketrecz rosszul beállított rács-válaszfalán két farkas átugrott és a ketreczből kirohanna s a közönség sorait áttörve, elmenekült. Az állatseregletet ekkor épen a gimnáziumi ifjuság nézte. Az izgalmas jelenet szerencsére minden komolyabb baj nélkül múlt el.

*** Majális jótékonyezélra.** A nagybajomi dalegylet, — melynek alapszabályait a napokban hagyta jóvá a belügyminiszter — folyó hó 19-én saját pénztára s a kisedóvoda-alap javára zártkörű majálist rendez. Ez alkalommal lép fel nyilvánosság elé az egylet a következő műsorral:

1. Óseink Emléke, éneklí a dalegylet
2. Vig szavalat, előadja Kovács Mihály.
3. Népdal, éneklí a dalegylet.
4. Monolog, előadja Szele J.
5. BORDAL, előadja a dalegylet.

*** Emberölés tréfából.** Megrendítő szerencsétlenség történt a 17-ik számú eperjesi honvédszázalójnál e hó 11-ikén. A czéltáblára lövöldöztek a honvédek a katonai lövöldében, a mikor a déli szünet alatt gyeprre heveredve tréfákkal töltötték idejüket. A tréfa közben egy Ribarszky nevű közlegény ráfogta a puskáját Csepanovszky káplárra. A fegyver véletlenül elsült, de oly szerencsétlenül, hogy a czélba vett káplár homlokán találva, szörnyet halt. A közlegényt átadták a kassai hadbírósnak. Az agyonlőtt jóházból való káplárt pedig az Eperjesen állomásozó 67-ik Schmerliog-ezred zenéje mellett temették el katonai pompával, nagy részvét mellett.

*** Elveszett sorsjegyek.** Lederer József élesdi lakos Nagyváradon a Nagypiaczról a velencei vasuti állomásig terjedő utvonalon két magyar és két olasz vereskeresztorsjegyet vesztett el. A becsületes megtaláló — ha beszo-gáltatja a rendőrséghez — 1000 forint jutalmat kap, már tudniillik akkor, ha a sorsjegyek közül valamelyik a főnyereményt úti meg.

*** Futtatás lángok közt.** Egy mező-kövesdi parasztnak a szekere, teli náddal, az uton a gazda pipájából tüzet fogott s néhány percz alatt lángba borult. A gazda ahelyett, hogy a lovakat kifogta volna, menteni akarta a nádját. A lovak azonban prüsszügni kezdtek a tüztől meg a füsttől s csakhamar sebes vágatással neki iramodtak. Ha az uton a munkások idejekorán el nem fogják a tüzes szekeret és az istrángokat el nem vágják, elvesz gazda, lova egyaránt. Így is súlyos égési sebeket szenvedtek, a kocsii pedig egészen elégett.

*** Járványos betegségek statisztikája.** N.-váradon a f. hó első felében a ronsoló toroklob 8, a hasi hagymáz, vörheny, kanyaró és trachoma 1—1 esetben fordult elő. Meghalt ronsoló toroklobban 3, meggyógyult 4; a többiek gyógykezelés alatt vannak. A vármegyében előfordult járványos betegségekről Dr. Popovics György Biharvármegye helyettes főorvosa is betérjesztette tegnap az alispánhoz a kimutatást, mely szerint

Ronsoló toroklob előfordult 48 esetben, meggyógyult 20, meghalt 11, ápolás alatt maradt 17.

Hökhurut előfordult 15 esetben, melyek még ápolás alatt vannak,

Kanyaró előfordult 233 esetben, ezek közül meggyógyult 43, ápolás alatt maradt 200.

Fültő mirigylob előfordult 48 esetben, meggyógyult 20, meghalt 11 ápolás alatt maradt 17 egyén, Mikor érjük már el azt a boldog időt, mikor a főorvosok nemleges jelentéseket fognak tenni.

*** Meghalt mert leánynak született.** Kassa egyik közeli falujában történt, hogy Korszó Mariska ritka szépségű leány régóta panaszkodott barátainak, hogy igen boldogtalannak érzi magát, mert leánynak született. — Elpanaszolta, hogy manap mily rossz sorsa van a leánynak, pláne ha még szegény is, mint ő. Ha férjhez megy, — ugymond — alá van vetve a legtöbb esetben a férji önkénynek, mely legtöbbször nevében a rabszolgáját látja s így igen ritkán lesz boldog a leány, mint — feleség. Ha pedig nem megy férjhez, mint a vén leány, guny tárgya lesz az egész falunak. Ő tehát elhatározta, hogy ily körülmények közt élni nem akar s inkább véget vet az életének. Tettét végre is hajtotta, mert végső elkeseredésében két csomag gyufaoldatot ivott, mely örökre megszabadította őt a férji önkény alól. Hátrahagyott levelében arra kéri barátját, ki vele örömben s fájdalommal osztozott, hogy ha jól akar, ugy kövesse példáját.

*** Jeremiás siralmai.** Két cigány, épen a közkórház előtt, a vályogvetésnél felmerült differenciák miatt, összeperelt és a vége az lett az utczai botránynak, hogy véres fejjel került mindkettő a rendőrbiztos elé. Előbb az egyiket vezették elő. A kérdésre felelte, hogy Lakatos Jóskának hívják és ki akar békülni a czimborájával törvény nélkül... Bevezették a másik morét is. A biztos rámondult a véres-fekete emberre:

— Megint ide kerültél?

— Ide, kezit csókolom. Hallgassa meg a nagyságos ur az én siralmaimat.

— Hogy hívnek?

— Jeremiás Jóskának; kérem alássan.

*** Borju-szörny.** Kerka-Kutas községben Nagy Pál földműves tehene valóságos borju-szörnyet hozott a világra. Tökéletes kigyó formája volt. Első két lába úgy a hogy kifejlődött, de egyébként egészen kifejlődött kigyó alak. Dereka körülbelül egy máktörőmoszár vastagsága volt, hossza három rőf. A kigyóalakú test a derekon alul elvékonyodott s nem volt vestagabb, mint egy közönséges vizisikló. Mihelyt világra jött, nyomban ézopni akart, de a megrémült gazda és hozzatarozói agyonverték.

*** A városligeti ör panasza.** A városliget öre és Rátkay kinevezése folytán feltétlen ura és parancsnoka panaszkodott tegnap a rendőrségnél, hogy a homokszállító szekerek áthajtanak a velencei oldalról a ligetbe és a gátat erősen rongálják. Midőn ezért őket rendre utasította, az egyik szekeres: Osztafi Lőrincz megtámadta és tettelegességre is vetemedett. A szekereket megbüntetik.

*** Virágkorzó Bécsben.** A f. hó 25-én a bécsi Präterben tartandó nagy virágkorzóhoz, a mely ezuttal nagyobb szabásu ünnepélyekkel egybekötve rendkívül fényesnek ígérkezik, a budapesti menetjegyroga (Hungária szálloda) elvállalta a belépti és tribünjegyek és páholyok kiadását, mely utóbbiak csak nagyon csekély mennyiségben állanak még rendelkezésre. Miután akkor azaz 25-én van a lókiállítás megnyitása 26-án a nagy Derby futtatás és 27-én a bécsi városi parkban népünnepély. A magy. kir. államasutak ez alkalommal mérsékelt áru menet-térít jegyeket fognak kiadni.

*** APRÓ HIREK. — Ujságírók nemzetközi kongresszusa.** Bernből írják: A svájci ujságírók egyesülete elhatározta, hogy a jövő nyáron Budapesten megtartandó ujságíró-kongresszusra két képviselőt küld, akik azt az ajánlatot fogják tenni, hogy a legközelebbi kongresszust Genfben tartásuk meg. — **Tömeges escesemőgyilkosságok.** Szegeden egy hét alatt öt megölt escesemő-holttestet találtak. A gyilkosság gyanuja egy Janovicsné nevű szülésznőre eseti, a kit a rendőrség letartóztatott.

Hivatalos közlemény.

Az 1896.-iki ezredéves országos kiállítás.
52./1895.

Értesítés.

Az 1896-iki ezredéves országos kiállítás igazgatóságának f. évi 4168 sz. átiratára való hivatkozással van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a kiállítási falu temploma körül a magyar különlegességek, házi iparcikkek elárúsítására építendő vásári bódék tervrajzai az alulírott kerületi bizottsághoz megérkeztek.

A bódék bérleteinek feltételei a következők:

1. A bódének alapterülete után négyzet méterenkint 8 frt térdij fizetendő.

2. Az elárúsítás a kiállítás idevonatkozó szabályzata értelmében külön engedély alapján történik.

3. Az eladási engedélyért a hivatolt szabályzat 10 §. értelmében havonkint 5 forint fizetendő a kiállítási pénztárba.

Ezen feltételekhez képest egy 8 méter alapterületű bódének bevételéből folyólag a vállalkozóra nézve a következő költségek fognak felmerülni.

a.) Térdij 8. 5. m, uton 8 frtjával	68 frt
b.) Eladási engedély 6 hónapra	30 frt

Összesen: 98 frt.

Hogy ha azonban akár a helyi bizottságok, mint ilyenek, akár azok megbizásából egy magán ember vagy felhívásából egy vállalkozó magyar különlegességek és házi ipari czikkek árusítására illetve bódének bérletére hajlandó volna, ez iránti késztségét a f. évi május hó 24-ig hozzánk bejelenteni sziveskedjék.

Egyben megjegyzendő még, hogy az országos bizottság elnöke a XX. csoport bizottság, programjának megállapítása alkalmávaljának látta kikötni, hogy oly különlegességek és házi ipari czikkek, melyeknek árusítására külön bódének bérlete nem volna tanácsos, vagy amelyekre vállalkozó nem találkozna ezek a magyar kereskedelmi muzeum igazgatósága részére fentartott bódékban nyernének elhelyezést illetve a fent nevezett muzeum közvetítésével árusíttatnának el. Ennek folytán ha akadnának vállalkozók, akik a szóbanlévő házi iparcikkek elárúsítását az előadott módon eszközölni óhajtanák — szándékukat a kamarai titkári hivatalnál f. évi május hó 24-ig bejelenteni sziveskedjenek.

Nagyváradon, 1895. május hó 15-én.

Az ezredéves országos kiállítás nagyváradai kerületi bizottsága

előadója	elnöke
Dr. Sarkady Lajos s. k.	Beöthy László s. k.
kamarai titkár.	főispán.

A közönség köréből.

— A tornaverseny érdekében. —

Tekintetes szerkesztő ur!

Növekedő elismeréssel adózom és lelkesedéssel telek el testedző sportéletünk felvirágoztatására irányuló »kerületi tornaversenyünk« vezetőinek munkássága iránt, s igen jól esik tapasztalnom, hogy a minden szépért és jóért nemesen lelkesedő kultuszminiszter felhívása ugy értelmiségünk mint tanuló ifjuságunk által megfelelő fogadtatásban részesült.

A város nemeslelkűsége a Rhédey-kerti felügyelőség áldozatkésztsége bár nem szorul dicsegetésre, mindazonáltal a többek közt egy oly jelenséget látok, melyet az úgy és a czél jól felfogott érdekében elhallgatni károsnak tartok, annyival is inkább, mert városunk — ha nem is leggazdagabb — de legszélesebb köreiből általános megbeszélés, hogy ugy ne mondjam megbotránkozás tárgyát képezik.

Maholnap készen lesz a sport tér — mely tulajdonképpen a város vagyonából készült; a sportünnepély költségeire a város — tehát a közönség — 1000 frtot szavazott meg, a versenyen működő városbeli ifjuság megjelenése bizony a szülők áldozatkésztséget is igénybe veszi, s most, ha a szülő a versenyen meg akar jelenni, 2 frt vagy még többet is kénytelen „belépti díj czimén“ fizetni.

Tulajdonképpen azt kérdezem a vezetőség-től: helyesnek tartja-e ezt az eljárást?

Mi, a szülők, már áldozunk a »sportnak«, mi értelme van hát a közönség »belépti díjja« címén való sarczoltatásának?

Itt a főzél nem az üzleti haszon, itt nem lehet jövedelemtől nyereszkezésről szó; a költségeket adja a város, vagy másnak áldozatkészsége; az alakított Sporttér jövedelme után is hoz; hanem az, hogy városunk minden állású »intelligens« közönsége a háromszoros megerterhelés nélkül is kivehesse részét az ünnepség iránti lelkesedéséből.

De hisz, manapság megérjük — mint már tették — hogy a Rhédey-kertbe is csak pénzért lehet bemenni.

Nem szólalnék fel, ha csekélyebk belépti díjakat akarnának szedni, hogy valami ez uton is jusson a »közönség« kasszájába, de az asztal, kinek adójából, kinek jogából és engedélyével gazdálkodik az a »felügyelőség« kinek 2—3 gyermeke vesz részt a versenyen a mi a családapának elég költséget okoz, azonkívül 2—3 családtagja mint néző szeretne ott megjelenni, 5—6 frtot nem képes áldozni a »sport« tiszteletére.

Tisztelt felügyelő urak ez nem járja, ez helytelen dolog és nagyon könnyen az lehet az eredménye, hogy a versenyen ott lesz mindenki csak a nagyváradai közönség marad távol.

Szívesen áldozunk a haladás-oltárán, de fel kell szavunkat emelnünk, midőn a hazafias lelkesedés czégére alatt nagyon is a zsebünkre apellálnak.

Tehát félre a kalmárkodással szabjanak — ha éppen muszáj — oly belépti díjakat, hogy az eddigi megterhelések után még lehetővé váljék városunk polgárságának minél nagyobb számban való megjelenése a tornaversenyen.

Nagyvárad, 1895. május 16.

Több családapa és adófizető polgár.

Vonatok érkezési és indulási ideje

1895. május 1-től.

Érkezik:

Budapestről 2-12, 7-08, 1-48, 7-15, 8-42.

Kolozsvárról 2-19, 10-44, 11-17, 8-00, 8-38.

Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.

Aradról 9-32.

Vaskóh-Belényesről 11-05, 9-09.

Gyoma-Kótról 10-05, 8-00.

Érmihályfalváról 8-10, 9-14.

Szent-László és Félix fürdőből 8-15*, 10-10, 3-37*, 6-20, 8-55, 10-54*.

Indul:

Budapest felé 2-26, 8-43, 11-04, 11-32, 2-22.

Kolozsvár felé 2-20, 7-15, 2-06, 3-58, 12-05.

Szeged felé 4-25, 7-30, 10-20.

Arad felé 4-25.

Belényes-Vaskóh felé 4-25, 1-48.

Kót-Gyoma felé 6-55, 1-40.

Érmihályfalva felé 6-45, 4-35.

Szent-László és Félix fürdőbe 6-40*, 8-39, 2-05*, 4-45, 7-20, 9-19*.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

A *gal jelölt vonatok csak vásár- és ünnepnapokon közlekednek.

EGYLET.

A régészeti egyesület választmányi ülése.

— 1895. május 16. —

A »biharmegyei és nagyváradai régészeti és történelmi egyesület« választmánya tegnap délután 5 órakor ülést tartott az egyesület saját helyiségében.

Jelen voltak: Dr. Beöthy László főispán mint elnök. Gyalóky Lajos alelnök, dr. Karácsonyi János titkár, Cséplő Péter muzeumőr, id. Gálbory Sámuel pénztárnok, Középegy Gyula, dr. Szabó György és dr. Bozóky Alajos választmányi tagok.

A gyűlés megnyitása után az épülő muzeum körül létesítendő fűvészkert ügyében küldött bizottság, melynek tagjai Nátafalussy Kornél, Kertész Miksa, Szmelka Ödön, dr. Szabó György és Potássy János, jelentését olvasták fel.

A választmány az abban előadottakat elvileg magáévá tette, de mivel jelenleg nincs arra elegendő pénze, (Hadady Dániel kertész a botanikus kert létesítésére 200 frtot kér, a fenntartásra pedig évenként 600 frtot) azt mellőzi s a napirendről egyelőre leveszi.

Az évi közgyűlés megtartásának napjára a május hó 26-ikát tűzték ki. A közgyűlés a vármegyeház kis termében lesz délelőtt 11 órakor tárgyai lesznek:

Elnöki megnyitó.

A titkár és muzeum ör jelentése.

A számadások bemutatása.

Esetleges indítványok.

A muzeumi építése már annyira előhaladt, hogy az építési bizottság két szakértőjének Száhlender Károly és Busch Dávidnak indítványára Rimanóczy Kálmán építésznek 9000 frtot utaltak ki a már eddig kifizetett 2000 frton felül. A még hátralevő összeget az építés előhaladottságához képest fogják esetről esetre kiutalni.

Minek foganatosisával Hegyesi Márton Nemeskey Andor és Gálbory Sámuel bizattak meg.

A nagyváradai várparancsnoksághoz a régészeti-egylet részére, a várban ásás közben talált feliratos kövek, régi kardok, szabályák, sarkantyúk és egy vörösrézéből készült edény ajándékozásáért köszönő iratot fognak intézni.

A titkár jelentése szerint legújabbán alapító tagnak belépett Id. Gálbory Sámuel, rendes tagnak pedig Baróthy Pál.

Apróbb folyó ügyek elintézése után a gyűlés 6 óra után véget ért.

A választmány elhatározta, hogy a muzeum építéséhez még szükséges pénz beszerzése végett az egyesület taggyűjtő aláírási ivatek bocsát ki a következő szöveggel:

Aláírási ív.

A biharmegyei és nagyváradai régészeti és történelmi egyesület muzeum épületet akar emelni, hogy 1., ebben a megye és Nagyvárad multjára vonatkozó emlékeket összegyűjtse és megőrizze, mert nem akarjuk, hogy a Toldyak, Pázmányok és Aranyok szülőföldjén mindent elöljön a feledés,

2., hogy ebben az Ipolyi-gyűjteménynek nemcsak tanulságos, hanem egyszersmind gyönyörködtető festményeit, üdvös műveit, szönyegeit és egyéb tárgyait bemutassa.

E czélját mindjárt a most következő ezredéves ünnepségre megvalósíthatja, ha a megye és város fiai közül sokan lesznek egyesületünk tagjai.

Hogy e forró óhajtatunk valósuljon, ime kibocsátjuk ez ivatek s kérjük Biharmegye és Nagyvárad minden lelkes fiát, hogy belépésével egyesületünk czélját előmozdítani kegyeskedjék.

Az alapító tagsági díj 50 frt. A rendes tagsági díj 3 frt. A kötelezettség 1895. május 1-én kezdődik és 3 évig tart. A ki 1898-ban kilépését nem jelenti be, hallgatagon újra 3 évre kötelezi magát. Kelt Nagyváradon, 1895. évi április hó 11-én.

Beöthy László

Biharmegye és Nagyvárad város rég. és tört. egyesület elnöke.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Pénteken: *Az eltévedt báránka*, vau-deville.

Szombaton: *Otthon*, szimnű.

Vasárnap: Délután: *Csókón szerzett völegény*, este: *A csikós népszimnű*.

Királyfogás.

Nagy operette 3 felvonásban. Irta: Csiky Gergely. Zenéjét szerző Konti.

A tegnapi este arról tett bizonyosságot, hogy ha a magyar operette-irodalom gyöngye, nem is gyakorolja már teljes vonzerejét, annak jó részét még is megtartotta. A saison elején, az operette-ujdonságok idejében a színigazgató második ujdonságnak a »Bányamester« után a Királyfogást adotta elő; némi belső indoklással is, hiszen már a vasárnap délután repertoire-t kezdte gazdagítani, másrészt pedig igazolva a közönség által is, a mely elég szép számmal gyűlt össze, hogy nem tudom hanyadszor végig élvezze Kontinak kiemelkedő momentumokban gazdag zenéjét. Hiába: onrevient toujours á ses premiers amours.

A tegnapi este Réthy Laura nagy sikereinek nagy számát növelte, egygyel a sok közül. Mintha csak számára írták volna Fjóra szerepét. A hálás közönség nem is fukarkodott tetszése legmelegebb nyilvánításával. Minden kimagaslóbb ének száma után előtört a zajos

tetszés; de legjobban tetszett a Konti — operette-ben: az »Arditi-Keringő«.

Lola szerepét Sz. Bartsch Aranka asszony adta. Bár reconvalescens volta hangján érezhető, az első felvonásbeli duettet sikerrel énekelte. Egyáltalában feladatai megoldásánál nagy segítségére van érzelmes játéka.

Voltakép az egész operette-nek ez a két kimagasló ének szerepe van. A férfi szereplőké aránytalanul kisebb s így nem kinálkozik alkalom azok hosszabb méltatására.

Elismeréssel kell említenünk Hunyadyt. (Radzi vill) Énekszámait tetszetek, játéka nem eléggé feszelen. Súlyomnak (Amadil) még sok pótolni valója van minkét tekintetben.

Rónaszéki (Don Bernardo) és Főriss (Marisc) mókáikkal kacagatták meg a közönséget, bár annyi kétségtelen, hogy olykor elfelejtenek mértéket tartani. S mivel a komikumban épen a mértéktartás a legnehezebb, igazat kell adnunk Főriss coupletjának, a melyben a bírálókat lekritizálta: könnyebb kritizálni, mint perfekt komikusnak lenni.

A többi apró cseprő szerepek többé kevésbbé jó kézben.

Az énekkarból nagyon gyakran hiányzott az az öszhang, a mi nélkül az csak zavaró.

Annál kellemesebb volt észlelnünk a zenekar biztos egy öntetű menetét.

Az eltévedt báránka. Ez a czime egy zenés francia bohózatnak, melyet ma adnak elő a szinkörben. E darabban lép fel először Erdei Rózsa az arad-nagyváradai szintarsulat ujonnan szerződött tagja. Erdei Rózst, már különben ismerjük tavalyi vendégszerepléseiből, s azt hisszük, hogy a publikum tetszését kifogja érdemelni. — Kivüle a főbb szerepeket: Delli Emma, Novák Irén, Rónaszéki, Főriss Pista, Balassa Jenő, Benedek, Bács, Szendrei és Déri fogják játszani.

T Á V I R A T O K.

Kálnoky lemondása.

Budapest, május 16. (Saját tud. táv.) Bécsből jött táviratok megerősítik a hirt, hogy gr. Kálnoky külügyminiszter tegnap másodsor is benyújtotta a lemondását. Utódjául gróf Goluchovszky Agenort emlegetik.

Bánffy Bécsben.

Budapest, május 16. (Saját tud. táv.) Br. Bánffy a délelőtt folyamán Pápayval a kabinet iroda főnökével — ki váratlanul visszatért Olaszországi utjából — hosszabbban értekezett. Déli fél 2 órakor ment a nagyminiszterelnök a Burgba, a ki egyébiránt a ma esteli diszebédhez is hivatalos.

A válság megoldása.

Budapest, május 16. (Saját tud. táv.) A félhivatalos »Országgyűlési Értesítő« következő táviratot kapott Bécsből: »Megerősítésre talál az a hir, hogy Kálnoky gr. külügym. f. hó 15-én újabb elbocsátási kérvényt intézett ő felségéhez és hogy ő felsége e kérelmet teljesíteni méltóztatott. Az erre vonatkozó legfelsőbb kézirat a legközelebbi napokban fog közzététetni.

A kihallgatás.

Budapest, május 16. (Saját tud. táv.) A magyar miniszterelnök, kit ő Felső br. Jósika miniszter társaságában fogadott, — mint Bécsből jelentik — a mai kihallgatáson egyelőre megerősödött pozíciójában, mert a delegációk békés lefolyását nem akarják semmi áron kockára tenni. Pápay meg is lett azonnal bizva a királyi kézirat fogalmazásával, amit Jósika miniszterrel együtt végeztek ma délután.

Mindezek dacára kétségtelennek tartják, hogy Bánffy napjai is meg vannak számlálva. Maga ő Felsége is tudomással bír annak, hogy Bánffy miniszterségét a saját pártja sem óhajtja tovább, mint a tisztességes elejtés föltételeinek bekövetkeztéig.

A munkás kérdés.

Budapest, május 16. (Saját tud. táv.) Dr. Baksa Lajos hódmező-vásárhelyi polgármester napok óta a fővárosban tartózkodik, hogy a kormánytól munkát kérjen annak a 2000 hódmező-vásárhelyi munkásnak, akik a tavaszi munkaidő dacára nem tudtak maguknak munkát szerezni.

A király utazása.

Budapest, május 16. (Saját tud. táv.) Király ő Felsége e hó utolsó napjaiban Linzbe megy az ottani muzeum ünnepélyes megnyitására.

A bécsi választás.

Budapest, május 15. (Saját tud. táv.) A bécsi polgármester választás folyó hó 29-re van kitűzve, dr. Lueger az új polgármester, abban fáradozik, hogy az antiszemita és a haladó-párt között egyetértést hozzon létre.

Zsidók telepítése.

Budapest, május 10. (Saját tud. táv.) Báró Hirsch újabbán ismét 500 zsidót telepített le a Gradnói kormányzóságból Argentiniába.

Áradás Oroszországban.

Budapest, május 16. (Saját tud. táv.) A Volga áradása már is sok károkat okozott. Az áradás sokkal nagyobb, mint 1888-ban. Nisni-Novgorod nagy része, a közeli falvak mind és sok ezer hold vetés víz alatt állanak.

Közgazdaság.

A III. országos gazdakongresszust május 19-én délelőtt 10 órakor nyitják meg Budapesten a »Vigadó« nagytermében. A kongresszus szakosztályai öt teremben fognak ülésezni. A tagok számára külön postairoda lesz berendezve, melyben a tagokhoz érkező levelek és táviratok vehetők át. A megnyitó ülés után az egyes szakosztályok megalakulnak olyan formán, hogy az elnökök felhívására a tagok beiratkoznak azon szakoszt. jegyzőjénél, amely szakoszt. vagy szakosztályok kebelében működni kívánnak. 19-én este 8 órakor estély lesz; a szakosztályok bizottságai 20, 21 és 22-én tárgyalnak s a termék ajtaján táblákon állandóan jelezve lesz, hogy melyik bizottság tanácskozik és mi a tárgya. Mielőtt a bizottságok határozatai a záró ülés elé terjesztetnének, azokat a szakosztályoknak is el kell fogadniuk. E végül a mint valamely szakosztálynak utolsó bizottsága is letárgyal, az illető szakosztály plenáris ülést tart, melyen a bizottságok által elfogadott határozati javaslatok kerülnek sorra. Ezen szakosztályi zárulásoknak ideje a napirendben már szintén meg van állapítva. 23-án, csütörtökön délelőtt 10 órakor van a kongresszus záróülése, melyen a kongresszus szakosztályai által elfogadott összes határozati javaslatok szavazás alá kerülnek. Az ülésekről gyorsírói feljegyzések alapján jegyzőkönyv készül; az összes gyorsírói feljegyzéseket egy külön gyorsíróroda fogja teljesíteni.

Allatforgalmi korlátozások. A nagymélt. m. kir. földművelésügyi miniszterium 28147/III/6. számú körrendelete alapján közhírré tétetik, hogy a hasított körmű állatoknak Hont vármegyéből Bosznia és Hercegovina területére való bevitelére ismét szabad; a tilalom tehát jelenleg csupán Tolnármegyére áll fenn. — Továbbá a nagymélt. földművelésügyi m. kir.

miniszterium 28429/III/6. számú körrendelete alapján közhírré tétetik, hogy a hasított körmű állatoknak Baranya, Békés és Veszprém vármegyéből Csehország területére való bevitelére ismét szabad; ellenben Tolna és Vas megyére nézve elrendelt forgalmi korlátozás egyelőre még érvényben marad.

— **Sorsolások.** A magyar nyereségek-kölcsön-sorsjáték kisorsolása alkalmával kihúzták a következő 21 sorozatszámot: 71 207 441 633 560 735 917 1073 1214 1333 1598 1618 1635 1712 1906 1912 1949 1973 2409 2457 2475 2559 2574 2707 2789 2834 2942 3082 3096 3166 3212 3224 3259 3291 3342 3661 4011 4504 4998 5048 5090 5179 5199 5295 5297 5317 5494 5690 5714 5788 5995 5998. Ezekből nyerték a főnyereményt: **120.000** frttal **2559** sor. **9** nyereszám; **12.000** frtot nyert 3166—38; **5000** frtot 207—26; **1000**—**1000** frtot 914—28 2409—23 3224—26 5090—7; **500**—**500** frtot 441—29 441—40 1073—37 1635—9 1635—41 1906—46 1912—11 2707—14 2207—36 2834—42 2942—46 3095—32 3095—33 3166—36 3259—16 3342—49 3661—34 és 5997—38. A fenti 52 sorozat többi nyereszámát egyenkint 152 frttal váltják be. — A szerb állami dohány-sorsjegyek húzásánál a **40.000** frankos főnyereményt a **8711** sor **12** számú sorsjegy nyerte. Az **1000** frankos második nyereményt az 1883 sor 29 szám nyerte. Az **500** frankos harmadik nyereményt 4434 sor 19 szám nyerte. — A magyar jelzálog-hitelbank 4 százalékos nyereségek-kötvényeinek kisorsolása alkalmával a következő kötvények húztak ki: a) Törlesztési húzás: 3223 svorozat 1—100 szám, 2388 svorozat 1—100 szám, 1656 svorozat 1—100 szám, 988 svorozat 1—100 szám, 369 svorozat 1—100 szám, 3020 svorozat 1—100 szám, 2160 svorozat 1—100 szám, 10409 svorozat 1—100 szám, 1344 svorozat 1—100 szám, 3168 svorozat 1—100 szám, 3667 svorozat 1—100 szám, 1799 svorozat 1—100 szám. — Nyereségek-húzás: **50.000** forintot nyert: **2860** svorozat **97** szám. **1500** frtot 1458 svorozat 26 szám. **1000**—**1000** frtot 1889 svorozat 99 szám, 3964 svorozat 66 szám, 2977 svorozat 2 szám. — Az 1880. osztrák földhitelsorsjegyek mai húzásán a **45.000** frtos főnyereményt **2421** sor. **34** szám, a második **2000** frtos nyereményt 3734 sor. 2 szám, a harmadik és negyedik egyenkint **1000** frtos nyereményt kz 1544 sor. 73 szám és 3263 sor. 100 számú sorsjegyek nyerték. — Az 1880-ik évi 3%-os osztrák földhitelintézetű sorsjegyek húzásán, mint Bécsből táviratozzák, a **45.000** frtos főnyereményt 2421 sor. 34 szám, a **2000** frtos nyereményt 3734 sor. 2 számú sorsjegyek nyertek; egyenkint **1000** forintot nyertek: az 1544 sor. 73 szám és 3263 sor. 100 számú sorsjegyek.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. május 15.

Készáru üzlet. Csekély vételköddel mellett készbuza ma 2 és fél krral csökkent értékében és 10.000 q. hazai áru eladására adott alkalmat.

Idegen búzáknak nem volt forgalom. Rozs irányzata bágyadt. Az árak 6.30—6.40 forinton jegyeznek.

Árpa irányzata bágyadt, a vevők száma folyton ritkul.

Tengeri irányzata csendes.

Zab irányzata változatlan.

II. Határ-üzlet. Vidékről esőzéseket jeleztek, minek folytán piacunkon élénkebb realizációk kedvet keltettek. A nap folyamán azonban a vevők száma megszáporodott és Berlin is 2 márknyi áremelkedést jelezvén, az irányzat csakhamar szűrdább jellegűt öltött és az árak buzában és rozsban 4—5 krral, tengeriben 6—8 krral, zabban 2—3 krral javultak.

Előfordult kötések: buza tavaszra 7.45—7.53 frt, buza május—júniusra 7.36—7.37 frt, rozs tavaszra 6.60—6.66 frt, tengeri máj.—jun. 6.93—6.98 frt, zab tavaszra 7.22—7.26 forint, szept. okt. 6.14—6.17 frt káposzta-repce augusztus—szeptemberre 11.50—11.60 forint.

Sertés-üzlet.

Köbánya, május 15. Készlet: 148.546 drb. Urasági öreg kövér I. rendű: 45½—46 kr.; közép: 44—45½ kr.; süldő kövér: 47—48 kr.; sovány: 45—46 kr.; román: —; Szerb kövér 46—46½ kr.; könnyű 44½—45½ kr. A hizott sertés üzlet irányzata: Lanya.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsde: 1895. május 16-án.
Magyar aranyjárdék 4% — — — — — 123.—
Magyar koronajárdék — — — — — 99.—
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4½% — — — — — 126.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2½% — — — — — 103.¼

Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	125.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	98.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	101.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—	98.25
Magyar nyereségek sorsjegy-kölcsön	—	159.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	—	150.—
Osztrák járadék papírban	—	101.25
Osztrák járadék ezüstben	—	101.25
Osztrák járadék aranyban	—	123.50
Osztrák korona járadék	—	101.60
1860. osztr. államsorsjegyek	—	157.—
Osztrák-magyar bankrészvény	—	1075.—
Magyar hitelbank részvény	—	106.50
Osztrák hitelintézet részvény	—	400.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	—	430.75
20 frankos arany (Napoleon'or)	—	966.—
Német birodalmi márka	—	59.60
London vista	—	122.—
Paris vista	—	48.40
20 márkás arany	—	11.92

SZINKÖR NAGYVÁRADON.

Nagy bérlet 16-ik szám.

I. Kis bérlet 16-ik szám.

Páros.

Páros.

Pénteken, 1895. május hó 17-én

Az eltévedt báránka.

Énekes bohózat 4 felvonásban. Irta: E. Grangó és V. Bernard. Fordította: Fáy J. Béla.

S Z E M É L Y E K :

Pomrol, gazdag agglégény	—	—	Balassa Jenő
Prosper, keresztfia	—	—	Fórisz Pista
Anzsel	—	—	Erdei Rózsa
Pelázi, cselédje	—	—	Delli Emma
Kolumbie	—	—	Bács Károly
Kolumbiéné	—	—	Dériné
Pasztoré, orvos	—	—	Benedek Gyula
Oszkar de Kambri, fiatal uracs	—	—	Déri Béla
Báli biztos	—	—	Szendrei Mihály
Pensar, kapus	—	—	Czakó Vilmos
Baptiszt, Pomrol inasa	—	—	Aghy Sándor
Lámpagyújtó	—	—	Markovics
Zsorszia,	—	—	Novák Irén
Zsuliett, színésznök	—	—	Hunyadyne
Szilvia,	—	—	Rónaszékine

Kezdeté fél 8 órakor.

Holnap szombaton, május hó 18-án, bérletfolyamban:

O T T H O N.

Dráma Sudermantól.

Végeladást

felülmuló kiárusítás
legújabb női felöltőkben!

Miután gyárosaimnak az idény után a megmaradt női felöltőket visszaküldöm, annak kikerülése végett, hogy azok lehetőleg kiárusíttassanak, — **leszállították az árakat olcsóbban mint felére, és pedig következőképpen:**

Az idény kezdetén	30 frt,	most	15 frt — kr.
» » »	25 »	»	12 » — »
» » »	20 »	»	9 » — »
» » »	15 »	»	7 » — »
» » »	11 »	»	5 » — »
» » »	8 »	»	3 » 50 »
» » »	4 »	»	2 » — »

A gyári szabott ár minden darabon látható!

Neumann I. Mihály,

Biharmegye legnagyobb női felöltők áruháza

Nagyvárad, Lévy-palota

Olaszi, Corsó (Kishid-fő.)

(117) 2—3

Háziasszonyok figyelmébe!

Több oldalról tett felszólamlások a *padlózat-mázakra*, arra indítottak, hogy igyekezzem az eddigi gyártmányokat túlszárnyalni. Nagy fáradozásaim után sikerült feltalálnom egy oly

SZOBAPADLO-LACKOT,

amely az összes bel- és külföldi gyártmányokat felülmulja és melyet három legkedveltebb színben hoztam forgalomba. És miután azt tiszta anyagból készítem, úgy fényre, mint tartósságra a legjobbnak ajánlhatom.

BOROSTYÁN SZOBA-LACKOT . . . 90 kr., 1 frt 40 kr. | SCHWEICZI PARQUET-FÉNYMÁZ 1 kilo . . . 1 frt 80 kr.
SPIRITUSZ SZOBA-LACKOT . . . 1 frt 10 kr., 1 frt 50 kr. | (GLAZUR) ZOMÁNCZ 1 kilo . . . 1 frt 10 kr.

Végül mindenféle **FESTÉK, KENCZÉK, BRONZ** és **ECSETEKET** legolcsóbb árban.

(73) 17—20

Kiváló tisztelettel

BERKES BERTALAN,

Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Szöllőkötő fonalak

legnagyobb raktára.

Ajánlom a n. é. közönségnek különböző faju a **szöllőkötéshez** legalkalmasabb

fonalaimat

a legutányosabb árban.

Tisztelettel

MERTZ JÁNOS

(109) 3—3 *bőrkereskedő*

Nagyvárad, Kossuth- (Sas) utca,
a Sas-kapuvál szemben.

CZÉGVÁLTOZÁS!

Van szerencsém a t. cz. közönség b. tudomására hozni, hogy a helybeli piacon (Bémer-tér, Karaguj-ház)

AJTAY GYULA és TÁRSA

czég alatt fennálló *rövidáru-, női- és férfi-divatüzletből* BERGER ADOLF tagtárs ur kilépvén, azt

AJTAY GYULA

czég alatt, saját számlámra és terhemre, tovább folytatni fogom.

A midőn a társ-czég iránti pártfogásáért a t. cz. közönségnek köszönetemet fejezem ki, kérem azt az új czég iránt tovább is fentartani.

Czégemet a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlva, vagyok

kiváló tisztelettel

(124) 1—3

AJTAY GYULA.

☛ Mélyen leszállított árak készpénzfizetés mellett! ☛

Végeladás!

Miután a helybeli piacon a **Deutsch K. I.**-féle házban levő üzletünket felhagyjuk, illetve új üzletünkkel egyesítjük, kényszerítve vagyunk a régi üzletben felhalmozott fölösleges árut,

SZOLID ALAPON VEZETETT

VÉGELADÁS

utján értékesíteni, minek folytán *rásznak, asztalneműek, fehérneműek, férfi- és női ruhaszövetek, függönyök, ágy- és asztalterítők, butorszövetek* stb.

mélyen leszállított árak

mellett adtuk el.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

(103) 13—20

NAGYVÁRAD, Szent-László-tér.

Állványok eladó

Kunz József és Társa czég

Szent-László-tér,

DEUTSCH K. I.-féle házban levő üzletben.

☛ Mélyen leszállított árak készpénzfizetés mellett! ☛